

JOTTA LAPSEN OIKEUDET JA ETU TOTEUTUVAT – TIETOA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA KANSANEDUSTAJILLE

MITÄ SE ON?

- ✓ päätösten yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seuranta
- ✓ työväline lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämään lapsen edun arviointiin
- ✓ osa ennakoarvioinnin ja seurannan kokonaisuutta

Lapsen etu saa sisältönsä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa määritellyistä oikeuksista.

Kun lapsen oikeudet toteutuvat täysimääräisesti, toteutuu myös lapsen etu.

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI VOI KERTOA ESIMERKIKSI:

Mitä hyötyjä ja haittoja esityksellä on lasten hyvinvoinnille ja oikeuksien toteutumiselle?

Liittyykö asiaan keskenään ristiriitaisia tai kilpailevia tavoitteita?

Mitä päätöksen toimeenpanossa ja seurannassa tulee huomioida?

Onko ehdotuksella haitallisia seurauksia jollekin haavoittuvassa asemassa olevalle lapsiryhmälle?

Mitä lapset ja nuoret itse asiasta ajattelevat?

Millaiseen tietoon arvio vaikutuksista perustuu? Mitä ei tiedetä?

KANSANEDUSTAJANA SINÄ VOIT...

- Selvittää, koskeeko käsiteltävä asia lapsia ja jos koskee, niin millaisia näkökulmia siihen liittyy (lapsi- ja perhejärjestöt ovat tässä mielellään apuna).
- Vaatia lapsia koskeissa asioissa lapsivaikutusten arviointia ja lasten kuulemista.
- Avata asian julkiselle keskustelulle.
- Tehdä punnittuja päätöksiä ja seurata toteutuneita vaikutuksia.

MITÄ SIITÄ SEURAA?

- ➡ Lasten hyvinvointi vahvistuu, eikä lapsen oikeuksia loukata, tahattomastikaan.
- ➡ Hyödyt, haitat ja mahdollisesti ristiriitaiset tavoitteet tulevat näkyviksi.
- ➡ Päätökset ovat asetettujen tavoitteiden näkökulmasta johdonmukaisia.
- ➡ Resurssit käytetään oikeudenmukaisesti ja vaikuttavasti.

YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

- velvoittaa harkitsemaan lapsia koskevassa päätöksenteossa ensisijaisesti lapsen edun ja
- muistuttaa, että kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia!

ENSI KAUDELLA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI ON TEHTÄVÄ ERITYISEN HUOLELLA AINAKIN NÄISSÄ PÄÄTÖKSISSÄ:

Hallitusohjelma

Talousarviot ja
talouden
tasapainotusohjelma

Sosiaaliturva-
uudistus

Kuntien ja
hyvinvointialueiden
rahoitukseen liittyvät
ratkaisut

On tosi vähän asioita,
jotka eivät mitenkään
vaikuta lapsiin.

LUE LISÄÄ:

Lapsivaikutusten arvioinnin käsikirja lainvalmistelijoille <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163343>

Lapsivaikutusten arviointi – Terveyden ja hyvinvoinnin laitos <https://thl.fi/fi/web/lapset-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/lapsen-oikeudet-lapsiperhepalveluiden-suunnittelussa/lapsivaikutusten-arviointi>

Lapsivaikutusten arviointi – Lastensuojelun Keskusliitto <https://www.lskl.fi/vaikuttamisty/lapsivaikutusten-arviointi/>